

Raadsbesluit

Onderwerp: Participatieverordening gemeente Almelo 2022

Samenvatting raadsvoorstel

De 'Wet versterking participatie op decentraal niveau' is in voorbereiding. Deze wet verplicht gemeenten om de inspraakverordening uit te breiden/te verbreden naar een participatieverordening. Vorig jaar is een uitgebreid traject doorlopen om, vooruitlopend op de invoering van het wetsvoorstel, al van een inspraakverordening tot een participatieverordening te komen. Om met de Participatieverordening gemeente Almelo 2022 te kunnen gaan werken dient deze door de gemeenteraad vastgesteld te worden. Gelijktijdig dienen de Verordening Burgerinitiatiefvoorstel 2010 en de Inspraakverordening ingetrokken te worden.

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. De Participatieverordening Almelo 2022 vast te stellen (Intern/80232).
 2. De verordening Burgerinitiatiefvoorstel 2010 (2010/7419) en de Inspraakverordening (2004/15381) in te trekken.
-

Gedaan in de openbare vergadering van 8 maart 2022,

de griffier,

drs. K.D. Handstede

de burgemeester,

A.J. Gerritsen

Naam: A.A.J.M. Roosendaal
Datum: 25 januari 2022
Team/teamonderdeel: CZ Strategie en Bestuursadvies

Voorstel aan de raad

Onderwerp
Portefeuillehouder

Participatieverordening gemeente Almelo 2022
A.J. Gerritsen

Samenvatting raadsvoorstel

De 'Wet versterking participatie op decentraal niveau' is in voorbereiding. Deze wet verplicht gemeenten om de inspraakverordening uit te breiden/te verbreden naar een participatieverordening. Vorig jaar is een uitgebreid traject doorlopen om, vooruitlopend op de invoering van het wetsvoorstel, al van een inspraakverordening tot een participatieverordening te komen. Om met de Participatieverordening gemeente Almelo 2022 te kunnen gaan werken dient deze door de gemeenteraad vastgesteld te worden. Gelijktijdig dienen de Verordening Burgerinitiatiefvoorstel 2010 en de Inspraakverordening ingetrokken te worden.

Voorgesteld raadsbesluit

De gemeenteraad besluit:

1. De Participatieverordening gemeente Almelo 2022 vast te stellen (Intern/80232).
2. De verordening Burgerinitiatiefvoorstel 2010 (2010/7419) en de Inspraakverordening (2004/15381) in te trekken.

Inleiding

Bij de huidige maatschappelijke en politieke ontwikkelingen, denk daarbij onder meer aan de ophanden zijnde invoering van de Omgevingswet, verandert er veel in het dagelijks leven van onze inwoners. Dit leidt bij hen tot behoefte om invloed uit te kunnen oefenen op besluitvorming. Het is in deze tijd dan ook van belang om onze inwoners (blijvend) te betrekken bij de ontwikkelingen in de samenleving en dat daarbij ruimte wordt geboden voor nieuwe verbindingen met hen. In de praktijk gaat dit al regelmatig verder dan alleen inspraak bij de voorbereiding van beleid op grond van de huidige Inspraakverordening. Participatie is in de afgelopen jaren steeds hoger op de agenda komen te staan en wordt steeds belangrijker. Zo worden inwoners nu al regelmatig uitgenodigd om mee te denken over plannen of zij komen zelf met ideeën om de stad, wijk of buurt mooier te maken en/of de leefbaarheid ervan te vergroten.

Het belang van participatie wordt ook door het kabinet ingezien. Zo heeft de ministerraad inmiddels ingestemd met het wetsvoorstel 'Wet versterking participatie op decentraal niveau'. Het doel van deze wet is dat voor zowel inwoners als voor gemeenten duidelijk is:

- binnen welke kaders inwoners in het beleidsproces participeren; en
- op welke wijze zij in verschillende fasen van het beleidsproces betrokken worden.

Het wetsvoorstel verplicht een gemeente om de op grond van artikel 150 Gemeentewet voorgeschreven inspraakverordening uit te breiden/te verbreden naar een participatieverordening. Ondanks dat het wetsvoorstel enige vertraging heeft opgelopen, blijft de urgentie en behoefte om tot een participatieverordening te komen, bestaan. Om die reden heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een voorbeeldverordening opgesteld die als basis kan dienen om, vooruitlopend op invoering van het wetsvoorstel, van een inspraakverordening tot een participatieverordening te komen.

Op grond van de inspraakverordening dienen inwoners betrokken te worden bij de voorbereiding van beleid. Met de participatieverordening wordt deze verordening uitgebreid: niet alleen de betrokkenheid bij de voorbereiding wordt geregeld, maar ook betrokkenheid bij de uitvoering en evaluatie van het beleid. Ook zijn regels opgenomen over de mogelijkheid van 'uitdaagrecht' als specifieke vorm van participatie. Met het uitdaagrecht kunnen inwoners de gemeente verzoeken om de uitvoering van een taak van de gemeente over te nemen, al dan niet met bijhorend budget. Dit omdat zij van mening zijn deze taak beter en goedkoper uit te kunnen voeren.

De nu voorliggende verordening is deels gebaseerd op de eerste proeve van een voorbeeldverordening op basis van het VNG-traject 'Spelregels lokale democratie' (januari 2020). Gemeenten hebben in principe namelijk de vrijheid om te beslissen op welke wijze zij inwoners bij de verschillende beleidsfasen betrekken en hoe ze hun visie op participatie vertalen in de participatieverordening. Om te bepalen op welke wijze vorm te geven aan participatie in de gemeente Almelo is op 1 april 2021 een politiek beraad georganiseerd met inwoners en (maatschappelijke) organisaties: 'van Inspraakverordening naar Participatieverordening Almelo'.

Daarnaast heeft een bijeenkomst met het college plaats gevonden en zijn interviews afgenomen met en (klankbord)bijeenkomsten georganiseerd voor betrokken ambtenaren. Het gehele proces is ondersteund door het Instituut voor Maatschappelijke Innovatie in samenwerking met de griffie. De suggesties en voorstellen die dit heeft opgeleverd, zijn verwerkt in de verordening.

De suggestie voor een burgerforum (tijdens het politiek beraad) is niet verwerkt. Dit is een dermate specifieke aanpak/tool dat deze minder goed in de participatieverordening past. Deze suggestie is doorgeleid naar de ambtelijke organisatie om mogelijk bij gelegenheid toe te passen.

Een andere suggestie tijdens het politiek beraad om een Beleidsadviescommissie Maatschappelijk Aangelegenheden in te stellen met deelname van bewoners, is eveneens niet in de verordening verwerkt. In juni 2019 is namelijk besloten om de 'Beleidsadviescommissie maatschappelijke aangelegenheden' (Bacma) op te heffen. Inmiddels kennen we de Adviesraad sociaal domein. In juni 2021 is de raad met een brief (Raad-2106688) geïnformeerd over de start van deze Adviesraad met de werving van nieuwe leden. Daarmee krijgt de suggestie wel een vervolg.

Met u is afgesproken dat de participatieverordening in de huidige raadsperiode 2018-2022 wordt vastgesteld.

Beoogd effect

Met het oog op rechtszekerheid is het van belang om duidelijkheid te scheppen over de mogelijkheden van participatie. Door vaststelling van de participatieverordening worden hierover spelregels vastgelegd en wordt een eenduidige manier van werken mogelijk gemaakt. Zo wordt voor iedereen duidelijk binnen welke kaders onze inwoners in het beleidsproces participeren, op welke wijze zij in verschillende fasen van het beleidsproces betrokken worden en wat zij daarvan mogen verwachten. Ook is in de verordening het eerdergenoemde 'uitdaagrecht' vastgelegd.

Argumenten voor

1.1 Gelet op de voorgenomen wijziging van artikel 150 Gemeentewet dienen gemeenten over een participatieverordening te beschikken.

Met vaststelling van deze verordening wordt geanticipeerd op de invoering van de 'Wet versterking participatie op decentraal niveau'. Met deze wet wordt artikel 150 van de Gemeentewet gewijzigd en zijn gemeenten genoodzaakt om hun inspraakverordening om te zetten naar een participatieverordening.

1.2 Met vaststelling van de verordening wordt geanticipeerd op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

In de Omgevingswet is participatie verankerd en daarmee niet vrijblijvend. Ook deze wet maakt het noodzakelijk om een participatieverordening vast te stellen. In de verordening is daarom ook alvast met de inwerkingtreding van deze wet rekening gehouden. De huidige planning voorziet erin dat de Omgevingswet op 1 juli 2022 in werking treedt.

1.3 Met de gemeenteraad is afgesproken om nog in de huidige raadsperiode 2018-2022 een participatieverordening vast te stellen.

Door de participatieverordening ruim vóór 16 maart 2022 in een besluitvormende raadsvergadering te behandelen, komt het college deze afspraak na.

2.1 Deze verordeningen zijn overbodig geworden.

De participatieverordening voorziet in hetgeen de Inspraakverordening regelde. Deze is dan ook overbodig geworden en dient daarom ingetrokken te worden. Ook de Verordening Burgerinitiatiefvoorstel 2010 kan komen te vervallen. Deze verordening regelde de mogelijkheid om een voorstel op de agenda van de raad te plaatsen. Met de invoering van de Politieke Beraden is het voor bewoners mogelijk om met steun van één raadslid een Politiek Beraad bij het presidium aan te vragen. Hierdoor is de meerwaarde van de Verordening Burgerinitiatiefvoorstel 2010 komen te vervallen.

Kanttekeningen

1.1 De wetgeving is nog niet inwerking getreden.

Omdat het wetsvoorstel 'Wet versterking participatie op decentraal niveau' nog in een ontwerpfase verkeerde heeft de VNG destijds geen modelverordening, maar een voorbeeld voor een verordening aangeboden als leidraad voor participatiemogelijkheden en deze van een wettelijke basis te voorzien. Er zouden nog wijzigingen in het wetsvoorstel aangebracht kunnen worden die een aanpassing van de verordening noodzakelijk maakt. In dat geval dient de raad de wijziging van de verordening vast te stellen, zodat bij de participatieprocessen in overeenstemming met de wet wordt gehandeld. Omdat de participatieverordening past bij de reeds geplande ontwikkelingen rondom wijkregie en de Omgevingswet verdient het desondanks de voorkeur om hier alvast mee te gaan werken.

2.1 n.v.t.

Kosten, opbrengsten en dekking

n.v.t.

Vervolg

De verordening treedt in werking na bekendmaking. Intern wordt aandacht aan de uitvoering besteed om ervoor te zorgen dat het werken met de verordening wordt geborgd en geïmplementeerd in de werkprocessen.

Daarnaast is het van belang om als vervolg op het vaststellen van de verordening een gemeentebreed participatiebeleid uit te werken en op te stellen. Bij de behandeling van de Omgevingswet is namelijk een motie aangenomen dat gemeenten de verplichting krijgen om participatiebeleid vast te stellen. Inmiddels is geregeld dat dit via het Invoeringsbesluit bij de Omgevingswet, als regel wordt opgenomen in het Omgevingsbesluit en vormgegeven als verzwarende van de motiveringsplicht. Er moet niet alleen gemotiveerd worden hoe participatie heeft plaats gevonden maar ook hoe het gemeentelijk participatiebeleid is toegepast. Hierdoor is (impliciet) geregeld dat participatiebeleid verplicht is. Over de uitwerking van dit beleid wordt u te zijner tijd geïnformeerd.

Bijlagen

- Participatieverordening gemeente Almelo 2022 (Intern/80232)
- Verordening Burgerinitiatiefvoorstel 2010 (2010/7419)
- Inspraakverordening (2004/15381)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
F.W. van Ardenne

de burgemeester,
A.J. Gerritsen
